

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Основи підприємництва

1. Основна інформація про дисципліну

Тип дисципліни: вибіркова

Освітній ступінь: бакалавр

Спеціальність: для всіх спеціальностей

Обмеження для вибору: відсутні

Кількість кредитів (годин) денна форма/заочна: 4 (120 год.: 24- лекції; 24- практичні; 72- самостійна робота); 4 (120 год.: 6 - лекції; 6 - практичні; 108 - самостійна робота);

Мова викладання: українська

Посилання: <https://meet.google.com/abz-feed-fii>

2. Інформація про викладача

ПІБ: Соловійова Ольга Миколаївна

Науковий ступінь, вчене звання, посада: кандидат економічних наук, доцент кафедри управління підприємницькою та туристичною діяльністю

Кафедра: кафедра управління підприємницькою та туристичною діяльністю

Робочий e-mail: soloviova.olga@ukr.net

Години консультацій на кафедрі: середа, 14.40-16.00

3. Цілі дисципліни та результати навчання

Предмет дисципліни «Основи підприємництва» передбачає ознайомлення з загальними положеннями, принципами і методами підприємництва, умовами підприємницької діяльності та бізнес-культури; сприяє розвитку здібностей і формування навичок, що дозволяють бажаним здійснювати підприємницьку та інноваційну діяльність щодо заснування власної справи; формування знань щодо використання соціальнопсихологічних методів управління в контексті формування бізнес-культури.

Мета викладання дисципліни – формування у студентів системи знань щодо сутності підприємництва як особливого виду діяльності, певного стилю і типу поведінки, що визначає бізнес-культуру підприємства, сучасної форми господарювання виробничо-комерційних структур в умовах ринкових відносин.

Основними цілями навчальної дисципліни є:

- оволодіти теоретичними основами сучасної організації підприємницької діяльності;
- набути практичних вмінь комплексного сприйняття та вирішення проблем, що виникають у діяльності підприємницьких структур для створення сприятливого бізнес-середовища та підвищення ефективності функціонування виробничо-господарських систем

Міждисциплінарні зв'язки вивчення дисципліни тісно пов'язано з навчальними дисциплінами: економіка підприємства, самоменеджмент та управління особистою кар'єрою, менеджмент, управління персоналом.

Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути такі результати навчання:

1. Знання :

- основні поняття та сутність підприємницької діяльності;
- особливості заснування власної справи в Україні;
- етику та культуру ділового спілкування;
- психологію підприємницької діяльності;
- державне регулювання підприємницької діяльності;
- договірні взаємовідносини у підприємництві;
- культуру ведення бізнесу.

2. Уміння :

- організувати підприємницьку діяльність;
- організувати пошук інформації у процесі вивчення бізнес - середовища та привабливості підприємницького клімату;
- розробляти бізнес-план;
- формувати пакет документів і реєструвати підприємство;
- визначати ефективність бізнесу
- використовувати набуті знання в практичній організаційно-економічній діяльності

3. Комунікація:

показувати уміння працювати автономно та в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей.

використовувати сучасні комп'ютерні і телекомунікаційні технології обміну та розповсюдження професійно спрямованої інформації у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

- оволодіти навичками письмової та усної професійної комунікації державною й іноземною мовами.

4. Автономність та відповідальність :

- відповідальність за прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування;
- управління комплексними діями або проектами;
- відповідальність професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб;
- здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності .

4. Зміст дисципліни

Тема 1. Виникнення, розвиток та сутність підприємництва

Виникнення та еволюція поняття “підприємництво”. Бізнес і підприємництво: спільне і відмітне. Підприємництво як вид господарської діяльності. Ознаки підприємництва. Основні функції підприємництва. Суб'єкти та об'єкти підприємницької діяльності. Зовнішнє та внутрішнє середовище підприємництва. Правова база розвитку підприємництва. Проблеми правового забезпечення підприємництва в Україні.

Тема 2. Підприємницьке середовище

Поняття підприємницького середовища та його складові елементи. Політико-правове середовище - робоче підприємницьке середовище. Податкова політика та її вплив на підприємництво. Поняття, цілі та завдання державної звітності. Ризик підприємницької діяльності, його види та способи зменшення.

Тема 3. Організаційно-правові форми підприємництва

Підприємство як суб'єкт підприємницької діяльності. Основні види підприємств та їх організаційні форми. Об'єднання підприємств: асоціація, корпорація, холдинг, консорціум, концерн. Господарські товариства як суб'єкти підприємництва та їх види. Особливості створення та функціонування акціонерних товариств, товариств з обмеженою відповідальністю, товариств з додатковою відповідальністю, повних товариств, командитних товариств. Здійснення підприємницької діяльності без створення юридичної особи. Особливості діяльності виробничого кооперативу.

Тема 4. Мале підприємництво

Місце і роль малого підприємництва в ринковій економіці. Економічна сутність малих підприємств. Переваги та недоліки малого підприємництва. Особливості розвитку малого підприємництва в Україні та за кордоном. Проблеми фінансового забезпечення розвитку малого підприємництва в Україні. Державна підтримка малого бізнесу. Бізнес-інкубатори як форма підтримки малого підприємництва.

Тема 5. Види та сфери підприємницької діяльності

Підприємництво приватне, колективне, державне та особливості їх здійснення. Виробниче підприємництво як визначальний вид підприємницької діяльності. Підприємництво у сфері виробництва в Україні. Комерційне підприємництво та його суб'єкти: товарні біржі, торговельні дома, виставки-продажі, аукціони, ярмарки, заклади оптової та роздрібною торгівлі. Фінансово-кредитне підприємництво та його складові: грошове та інше фінансове посередництво, страхування, допоміжна діяльність у сфері фінансів і страхування.

Тема 6. Селянське (фермерське) господарство

Фермерське господарство як форма підприємницької діяльності. Сутність селянського (фермерського) господарства. Особливості створення і діяльність фермерських господарств в Україні. Тенденції та проблеми розвитку фермерства. Основні напрями державної підтримки селянських (фермерських) господарств. Кредитування підприємців на селі. Роль кредитних спілок у фінансовому забезпеченні фермерських господарств.

Тема 7. Державне регулювання підприємництва

Необхідність та сутність державного регулювання підприємництва, його форми та методи: адміністративні, правові, економічні. Прямі та непрямі методи регулювання. Інструменти впливу держави на розвиток підприємництва: податкова політика, цінове та кредитно-грошове регулювання, амортизаційна політика, регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Обмеження в підприємницькій діяльності.

Патентування і ліцензування підприємницької діяльності. Стандартизація і сертифікація. Державна реєстрація суб'єктів підприємництва. Державна підтримка підприємництва. Механізм державної фінансової допомоги суб'єктам підприємництва. Кадрове та інформаційне забезпечення державою підприємницької діяльності. Державні та міжнародні організації, що сприяють розвитку підприємництва.

Тема 8. Механізм заснування власної справи

Вибір способу започаткування бізнесу. Традиційні способи: створення нового підприємства, купівля існуючого бізнесу. Нетрадиційні способи: прямий маркетинг, пересувна торгівля, франчайзинг, надомний бізнес, вихід зі складу великої компанії. Етапи започаткування власної справи. Засновницькі документи та їх підготовка. Статут підприємництва та засновницький договір. Формування статутного фонду. Порядок відкриття рахунка суб'єкта підприємницької діяльності в установі банку. Бізнес-план та його роль у заснуванні власної справи. Стадії розробки бізнес-плану. Структура та технологія розробки бізнес-плану. Порядок державної реєстрації суб'єктів підприємництва.

Тема 9. Фінансування та оподаткування підприємництва

Джерела фінансових ресурсів підприємництва та процес інвестування. Управління фінансами суб'єктів підприємництва. Роль податків у фінансовій системі підприємництва. Прямі та непрямі податки. Способи сплати податків у підприємстві. Загальна та спрощена системи оподаткування. Єдиний податок. Фіксований податок. Порядок відрахувань діяльності в пенсійний фонд і фонди соціального страхування. Кредитування та його роль у розвитку підприємництва. Особливості надання мікрокредитів суб'єктам підприємництва. Значення кредитних спілок у фінансуванні бізнесу.

Тема 10. Підприємницькі ризики та управління ними

Причини економічних ризиків. Сутність та основні види ризиків. Управління економічними ризиками. Інструменти управління ризиками. Страхування як інструмент економічного захисту підприємця. Механізм зменшення економічних ризиків на мікрорівні: дослідження ринку, страхування, диверсифікація ризиків, використання застави, поточний контроль, створення спеціальних резервів і запасів.

Тема 11. Бізнес - культура підприємництва

Бізнес-культура. Культура як чинник формування методів підприємницького менеджменту. Ділова та професійна етика. Стилi керівництва: демократичний, ліберальний, автократичний. Норми і правила поведінки керівника. Методи і стилі розв'язання конфліктів. Соціальні цінності та культура підприємницької діяльності. Основні методи впливу підприємця на підлеглих.

Тема 12. Міжнародне підприємництво

Сутність та характеристика міжнародного підприємництва. Розвиток та форми міжнародної підприємницької діяльності. Глобалізація міжнародного підприємництва.

5. Політика курсу

Політика щодо відвідування навчальних занять

Згідно з «Положенням про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ» студенти мають обов'язково бути присутніми на семінарських заняттях. Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав був відсутній на семінарському занятті, має право на відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання. Студент, який не використав надане йому право у встановлений термін або пропустив заняття без поважних причин, отримує за кожне пропущення заняття 0 балів. Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, мають в повному обсязі виконати додаткові індивідуальні завдання, попередньо узгодивши їх з викладачем. Присутність на модульній контрольній роботі є обов'язковою. У випадку відсутності студента на проміжному контролі з поважної причини, підтвердженої документально, йому призначається інша дата складання модульної контрольної роботи.

Політика академічної доброчесності

Студенти мають дотримуватись правил академічної доброчесності відповідно до «Кодексу академічної доброчесності та корпоративної етики» <http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/12/kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti-ta-korporatyvnoyi-etyky-idhu-zatverdzheno-22.12.2023-.pdf>. Наявність академічного плагіату в студентських доповідях є підставою для виставлення негативної оцінки. Списування студентів під час проведення модульної контрольної роботи є підставою для дострокового припинення її складання та виставлення негативної оцінки.

Використання технологій штучного інтелекту

З метою підвищення академічної чесності та сприяння особистому розвитку, студентам заборонено використовувати будь-які технології штучного інтелекту у виконанні завдань та тестів.

6. Контрольні заходи та критерії оцінювання

Форма проміжного контролю: модульна контрольна робота

Кількість модульних контрольних робіт на дисципліну – 1.

Форма підсумкового контролю: залік.

Критерії оцінювання результатів навчання

1. Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Результати навчання з освітніх компонентів оцінюються за 100-бальною шкалою (від 1 до 100) з переведенням в оцінку за традиційною шкалою «зараховано» або «не зараховано». Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою згідно табл. 1.

Таблиця 1.

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
51-100	зараховано
1-50	незараховано

Загальна оцінка за курс виставляється за результатами поточного та проміжного згідно табл. 2.

Таблиця 2.

Формування загальної оцінки за курс

Максимальна кількість балів	70 балів (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100- бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом.0,7	30 балів (проміжний контроль) – за результатами виконання модульної контрольної роботи
Мінімальний пороговий рівень	35 балів (поточний контроль)	16 балів (проміжний контроль)

2. Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Під час поточного контролю оцінюються відповіді студента на семінарських заняттях, а також результати самостійної та індивідуальної роботи. Нарахування балів за поточний контроль відбувається відповідно до «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ» (http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/polozhennja_pro_porjadok_ocinjuvannja_rivnja_navchalnyh_dosjahren_z_i_zminamy-vid-28.08.2020-protokol-1.pdf)

Оцінювання роботи на семінарських заняттях, індивідуальної та самостійної роботи здійснюється за шкалою від «0» до «5». Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях приведені у табл. 3.

Таблиця 3.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно й аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термі-нологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обгрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується

	науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Однак не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літе-ратурою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо не володіє навчальним матеріалом, однак фрагментарно, поверхово (без аргументації й обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Критерії оцінювання розв'язання задач представлено у табл. 4.

Таблиця 4.

Критерії оцінювання розв'язання задач(ситуацій)

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Розв'язання задачі є абсолютно вірним. Студент володіє знаннями методики здійснення розрахунків, вміє нестандартно підходити до розв'язання задач (вирішення ситуацій) та робити обґрунтовані висновки.
4 бали	Задача розв'язана вірно, але обґрунтування висновків є недостатнім
3 бали	Задача розв'язана вірно, але немає висновків та хід розв'язання задачі (вправи, ситуації) не подано.
2 бали	При розв'язанні задачі виявлені неточності, помилки в розрахунках.
1 бал	Практичне завдання розв'язане невірно.
0 балів	Не було спроби розв'язати задачу (ситуацію).

3. Критерії оцінювання індивідуальних завдань

Вид роботи	Максимальна кількість балів
Презентація до завдання	5
Конспект тем для самостійної роботи	5
Реферат	5
Розв'язання задач (ситуацій)	5
Проходження курсів у відповідності до тем навчальної дисципліни на платформах EdEra, Prometheus та ін.	5

Здобувач вищої освіти має бути оцінений не менш як з 70% семінарських занять, передбачених навчальним планом. У випадку, якщо здобувач вищої освіти не був оцінений з відповідної кількості занять, він отримує 0 балів за кожне заняття, з якого мав бути оцінений. При цьому здобувачу вищої освіти може бути зараховано виконання індивідуальних завдань за певне заняття якщо він не був оцінений за результатами проведення семінарського заняття.

Максимальна кількість балів за виконання будь-якого з видів індивідуальних завдань складає 5 балів.

Критеріями оцінювання доповіді (реферату) здійснюється за такими критеріями: самостійність та оригінальність дослідження, виконання поставлених автором завдань, здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела.

Критеріями розв'язання задач (ситуацій) знання методики здійснення розрахунків, вміння нестандартно підходити до розв'язання управлінських ситуацій та роботи обґрунтовані висновки.

Індивідуальне завдання є обов'язковим для виконання та передбачає написання реферату на одну із запропонованих тем. Разом з тим у здобувач освіти може запропонувати свою тему у відповідності до особистих науково-дослідних інтересів та погодити її з викладачем. Також за бажанням студент може написати декілька рефератів протягом семестру для підвищення загальної оцінки за курс.

Окрім цього замість написання реферату можуть бути зараховано прослуховування курсів і у відповідності до тем навчальної дисципліни на платформах EdEra, Prometheus. Зарахування відбувається за наявності сертифікату про успішне проходження курсу.

4.Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Оцінювання проміжного контролю здійснюється за шкалою від «0» до «30» – для дисциплін, викладання яких завершується заліком.

Загальна оцінка за модульну контрольну роботу є середнім арифметичним оцінок за кожне питання/завдання, яка переводиться за 100 бальною шкалою та множиться на коефіцієнт 0,3.

Критерії оцінювання при організації освітнього процесу із застосуванням технологій дистанційного навчання

У разі проведення освітнього процесу у дистанційному режимі, порядок його організації регулює «Положення про організацію освітнього процесу із застосуванням технологій дистанційного навчання в Ізмаїльському державному гуманітарному університеті» (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/12/polozhennja-pro-orhanizaciju-osv.-procesu-iz-zast.-tehnolohij-dyst.-navch.-2020.pdf>). Дистанційний режим навчання передбачає проведення навчальних занять, контрольних заходів та самостійної роботи здобувачів відповідно до робочої програми навчальної дисципліни.

Дистанційна комунікація учасників освітнього процесу під час синхронного режиму навчання може здійснюватися через онлайн-платформи проведення відео конференцій Google Meet або Zoom. Поточний контроль результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється під час проведення дистанційних занять, а також шляхом оцінювання самостійних індивідуальних і групових завдань, що виконуються здобувачами освіти в електронній формі та надсилаються до системи підтримки дистанційного навчання (LMS Moodle або Google Classroom).

Завдання проміжного контролю виконуються здобувачами освіти в електронній формі та надсилаються до системи підтримки дистанційного навчання (LMS Moodle або Google Classroom), які оцінюються за поданим вище алгоритмом.

7. Основна література та інформаційні ресурси

1. Ануфрієва О. Л., Пальчевська Т. Г., Лагоцька Г. М. Підприємницька діяльність. Навчальний посібник. ІваноФранківськ, «ЛілеяНВ», 2014. 304 с. URL: http://umo.edu.ua/images/content/depozitar/navichki_pracevlasht/pidpryemn_diyaln.pdf (дата звернення: 17.03.2021)
2. Біляк Т.О., Бірюченко С.Ю., Бужимська К.О. Основи підприємництва / під заг. ред. Н.В. Валінкевич. Житомир: ЖДТУ, 2019. 493 с.
3. Бойко М.Д. Правове регулювання підприємництва в Україні: навч.-практ. посібник. Київ: Атіка Київ, 2019. 712 с.
4. Висоцький А.А. Малий бізнес. Велика гра. Київ: Visotsky Consulting, 2020. 221 с.
5. Гой І.В., Смелянська Т.М. Підприємництво: підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 368 с.

6. Господарський кодекс України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 18, № 19-20, № 21-22, ст.144.URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення: 17.12.2023).
7. Господарський кодекс України: Кодекс від 16.01.2003 № 436-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення: 17.12.2023).
8. Добрава Н. В., Осипова М. М. Основи бізнесу: навч. посібн. Одеса, 2018. 305 с.
9. Закон України "Про національну програму сприяння розвитку малого підприємництва в Україні" N 2157-III від 21.12.2000р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2157-14> (дата звернення: 17.12.2023).
10. Закон України «Про фермерське господарство» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 45, ст. 363) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/973-15>
11. Іванілов О.С. Економіка підприємства: підручник. Київ: ЦУЛ, 2019. 728 с.
12. Карпюк Г.І. Основи підприємництва: Навчальний посібник для здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти. 2021. 108 с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/pto/2021/04/19/Osnovy%20pidpryyemnytstva.pdf> (дата звернення: 17.12.2023).
13. Лавриненко Е.Т., Невмержицька С.М. Управління конкурентними перевагами підприємства. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні питання економіки, фінансів та сучасного менеджменту», *Нова Економіка*, 2018. С. 123–124.
1. Лисенко С.С. Адміністративно-правове регулювання підприємницької діяльності у сфері торгівлі: монографія. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2018. 176 с.
2. Панченко С.В., Дикань В.Л., Шраменко О.В. Підприємство: підручник. Харків: УкрДУЗТ, 2018. 241 с.
3. Підприємство, торгівля та біржова діяльність: підручник / за заг. ред. І.М. Сотник, Л.М. Таранюка. Суми: ВТД «Університетська книга», 2018. 572 с.
14. Податковий кодекс України. Кодекс від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 17.12.2023).
15. Про господарські товариства: Закон України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1991, № 49, ст.682. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>(дата звернення: 17.12.2023).
16. Сімейне фермерське господарство: особливості створення та діяльності. URL: <https://www.growhow.in.ua/simeyne-fermers-ke-hospodarstvo-osoblyvosti-stvorennia-ta-diialnosti/> (дата звернення: 17.12.2023).
17. Сотник І.М., Таранюк Л.М. Підприємство, торгівля та біржова діяльність: підручник. Київ: Університетська книга, 2018. 572 с.
18. Створюємо фермерське господарство. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2018/may/issue-38/article-36316.html> (дата звернення: 17.12.2023).
19. Хомко. Л. В, Кульгавець Х. Ю. Правове регулювання підприємницької діяльності: навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2016. 424 с. URL: <http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/189/1/xomko%20posib.pdf> (дата звернення: 17.12.2023).
20. Metil Tetiana, Larysa Soroka, Olga Ivliieva, Radyslava Shevchenko-Perepyolkina «Formation of a Strategic Model for Assessment of the Innovative Potential of an Enterprise» Academy of Strategic Management Journal. Research Article: 2019 Vol: 18 Issue: 2 Веб-сайт журналу: <https://www.abacademies.org/articles/formation-of-a-strategic-model-for-assessment-of-the-innovative-potential-of-an-enterprise-8035.html>
21. Метіль Т.К. розділ монографії 2.12 «Розвиток інструмента внутрішньоорганізаційного маркетингу в системі взаємовідносин роботодавця і співробітника». Логістичне забезпечення безпекоорієнтованого розвитку інноваційно-активних суб'єктів господарювання: колективна монографія / за ред. М. М. Меркулова; відп. ред. В. І. Захарченко; ОНПУ, ІДГУ. Ізмаїл; Одеса : Фенікс, 2021. 152 с. (С.113-118).

Затверджено на засіданні кафедри управління підприємницькою та туристичною діяльністю від 26 січня 2024 р., протокол № 10.